

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 11/2019)

София, 20 март 2019 г.

Съдържание

1	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	4
2	Цени	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1 Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица

През последната седмица през Пристанище Варна¹ са изнесени 25,5 хил. тона пшеница, докато експортът на ечемик и рапица остава в застои. За периода от началото на настоящата пазарна година до момента износът на трите култури през порта е с между 18,1% и 73,1% под миналогодишния, като най-значителен спад е налице при ечемика.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	02.07.2017 – 17.03.2018	02.07.2018 – 17.03.2019	Изменение
пшеница	1 560 851	1 278 194	-18,1%
ечемик	95 476	25 682	-73,1%
рапица	153 397	120 053	-21,7%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 17 март 2019 г. не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица – реколта `2018 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – декември 2018 г. извън страната са реализирани 2 768,2 хил. тона пшеница, 145,7 хил. тона ечемик и 325,5 хил. тона рапица. Сравнявайки със същия период на миналия сезон, изнесените количества намаляват както следва: пшеница - с 16,3%, ечемик - с 43,7% и рапица - с 21,5%.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед

Общо за периода от началото на септември 2018 г. до 17 март 2019 г., експортът на царевица през Пристанище Варна е с 15,8% повече на годишна база, а този на слънчоглед - с 54,4% по-малко. През последната седмица не са преминавали товари с двете култури през порта.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2017 – 17.03.2018	03.09.2018 – 17.03.2019	Изменение
царевица	315 240	365 101	15,8%
слънчоглед	237 297	108 118	-54,4%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2018 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

По предварителни данни на НСИ, общият износ на царевица за първите четири месеца на текущата 2018/19 година (септември – декември 2018 г.) възлиза на 682,9 хил. тона, което представлява ръст от 4,5% спрямо година по-рано. Същевременно, експортът на слънчоглед се свива с 26,4%, до 262,1 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на юли 2018 г. до 17 март 2019 г. не е осъществяван внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през периода юли – декември 2018 г. в страната са внесени 35,1 хил. тона пшеница и 10,7 хил. тона рапица – респективно с 16% и 68,3% по-малко спрямо същия период на 2017 г. Доставките на ечемик за първата половина на 2018/19 година са едва 417 тона, при 5 312 тона по същото време на миналия сезон.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

За първите четири месеца на пазарната 2018/19 година вносът на царевица спада почти наполовина на годишна база, до 3,7 хил. тона. От друга страна, внесените количества слънчоглед се увеличават над два пъти, възлизайки на 189,9 хил. тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през 2018 г. вносът на пресни зеленчуци нараства с 15,2% спрямо предходната година, до 282,6 хил. тона, а този на пресни плодове - с 12,9%, до 333,9 хил. тона.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през 2018 г., сравнено с 2017 г., тона

Поток	Продукти	2017 г.	2018 г.	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	245 278	282 638	15,2%
	пресни плодове	295 731	333 891	12,9%
Износ	пресни зеленчуци	36 604	56 198	53,5%
	пресни плодове	43 291	61 397	41,8%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2018 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Отчетеният ръст при пресните зеленчуци се дължи най-вече на увеличените доставки на домати (с 12,6 хил. тона или 16,7%), краставици (с 9 хил. тона или 44,1%) и пиперки (със 7,1 хил. тона или 29,4%). Съществено повишение в рамките на годината е налице също така при вноса на моркови (с 15,6%), лук и шалот (с 19%), зеле (с 21,4%) и

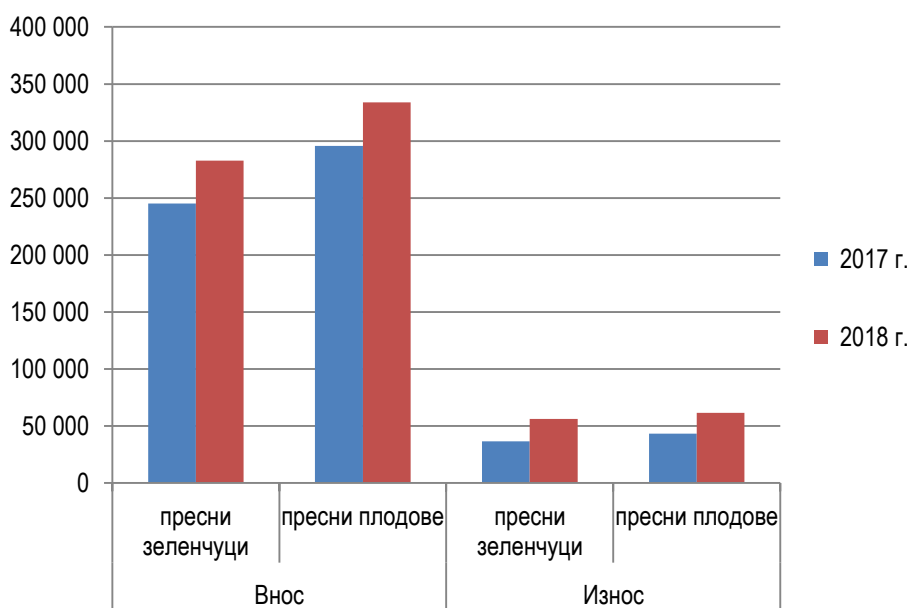
тикви (с 26,7%). Сред основните зеленчуци, най-чувствително намаляват доставките на картофи (с 4,2 хил. тона или 9%), праз, чесън и маслини – с между 6,8% и 60%.

Над половината от общия внос на пресни плодове през 2018 г. се формира от цитрусовите плодове и бананите - общо 180,5 хил. тона, което е с 37,2 хил. тона или 25,9% над нивото от предходната година. От внасяните в по-големи количества плодове, увеличение на годишна база се отчита и при доставките на ябълки (13,6%), киви (с 10,2%), пъпеши (със 17,3%), череши (с 25,1%) и сливи (над три пъти), а намаление – при тези на грозде, черупкови плодове, дини, круши, ягоди, кайсии и праскови - с между 1,8% и 14,7%, най-значително при прасковите.

През 2018 г. от страната са изнесени 56,2 хил. тона пресни зеленчуци и 61,4 хил. тона пресни плодове – съответно с 53,5% и 41,8% повече на годишна база.

Най-значителен принос за повишение на общо изнесените количества пресни зеленчуци спрямо предходната година има увеличеният експорт на домати – с 4,5 хил. тона (72,7%), сладка царевица – с 4 хил. тона (над два пъти) и картофи – с 3,8 хил. тона (над седемнадесет пъти). Ръст се отчита и при реализираните извън страната гъби, тикви, бобови зеленчуци, краставици, пиперки и лук - с между 7,9% и над два пъти, най-сериозен при лука. От друга страна, износьт на зеле, патладжани и моркови и репи се свива в рамките на 10% - 25,6%.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

Увеличението на износа на пресни плодове през 2018 г. се дължи до голяма степен на отчетения с 20,3 хил. тона или над два пъти по-голям реекспорт на цитрусови плодове. Сред основните плодове, произвеждани в страната, ръст на изнесените количества спрямо 2017 г. е налице при черешите (с 27,1%), малините (с 53%), ябълките (с 95,2%) и дините (над два пъти), а намаление - при гроздето (с 2,6%), кайсиите (с 55,1%), вишните (с

59,4%), прасковите (с 61,2%), черупковите плодове (с 61,2%), ягодите (с 63,3%) и сливите (със 72,1%).

2 Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 13.03.2019 г. средните изкупни цени на пшеницата и царевица отбелязват леко понижение на седмична база, с между 0,4% и 2,3%, докато слънчогледът поскъпва с незначителните 0,2%.

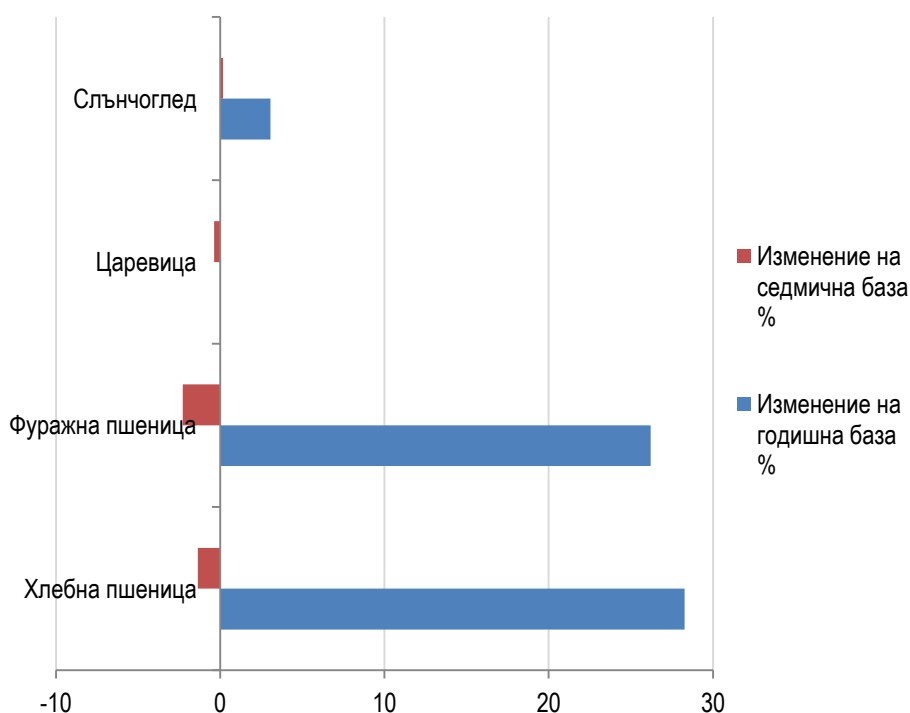
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 13.03.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./тон без ДДС

	14.03.2018	06.03.2019	13.03.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	283	368	363	28,3	-1,4
фуражна пшеница	271	350	342	26,2	-2,3
ечемик	252	*	*	-	-
царевица	277	278	277	0,0	-0,4
слънчоглед	554	570	571	3,1	0,2
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 13.03.2019 г.

Средно за страната, изкупните цени на хлебната и фуражната пшеница са съответно с 28,3% и 26,2% над нивата отпреди една година. При слънчогледа също е налице поскъпване спрямо миналата година, но слабо изразено – с 3,1%. Изкупната цена на царевичата е без промяна на годишна база.

2.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на ябълките, вносните домати и картофите, предлагани на тържищата в страната, се покачват с между 2% и 5,6%.

Сравнявайки със същия период на миналата година, картофите са поскъпнали над два пъти, а вносните домати - с 32,4%. От друга страна, ябълките се търгуват с 25,5% по-евтино.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 15.03.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./кг

	16.03.2018	08.03.2019	15.03.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,55	1,07	1,13	105,5	5,6
домати (оранжерийни)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,76	2,28	2,33	32,4	2,2
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен)	*	*	*	-	-
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,37	1,00	1,02	-25,5	2,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 15.03.2019 г.**

